

Esteettömyys ja saavutettavuus osana matkailualan yrityksen kehittämistä

Marjo Kivi, Avaava Oy
10.5.2024

Esteettömyys Saavutettavuus — Mitä?

avaava®

Design for All

avaava®

TIEDON
ymmärrettävyys

TUOTTEIDEN
käytettävyys

VIESTINNÄN
saavutettavuus

PALVELUJEN
saavutettavuus

YMPÄRISTÖN
esteettömyys

**Esteettömyys ja saavutettavuus
ajankohtaisempaa kuin koskaan!**

19,5%

Lääketieteellisesti katsottuna noin 19,5 % väestöstä on liikkumis- ja toimimiseesteisiä. Tämä tarkoittaa **yli miljoonaa suomalaista**.

Lähde: Liikenne- ja viestintäministeriö. (2017.) Liikenteen ja viestinnän digitaaliset palvelut esteettömiksi: Toimenpideohjelma 2017-2021, Liikenne- ja viestintäministeriön julkaisu 8/2017, Helsinki.

Erilaisia rajoitteita

Autismi

Kuulovamma

Sokeus

Kuurous

Kehitysvamma

Lukihäiriö

Neliraajahalvaus

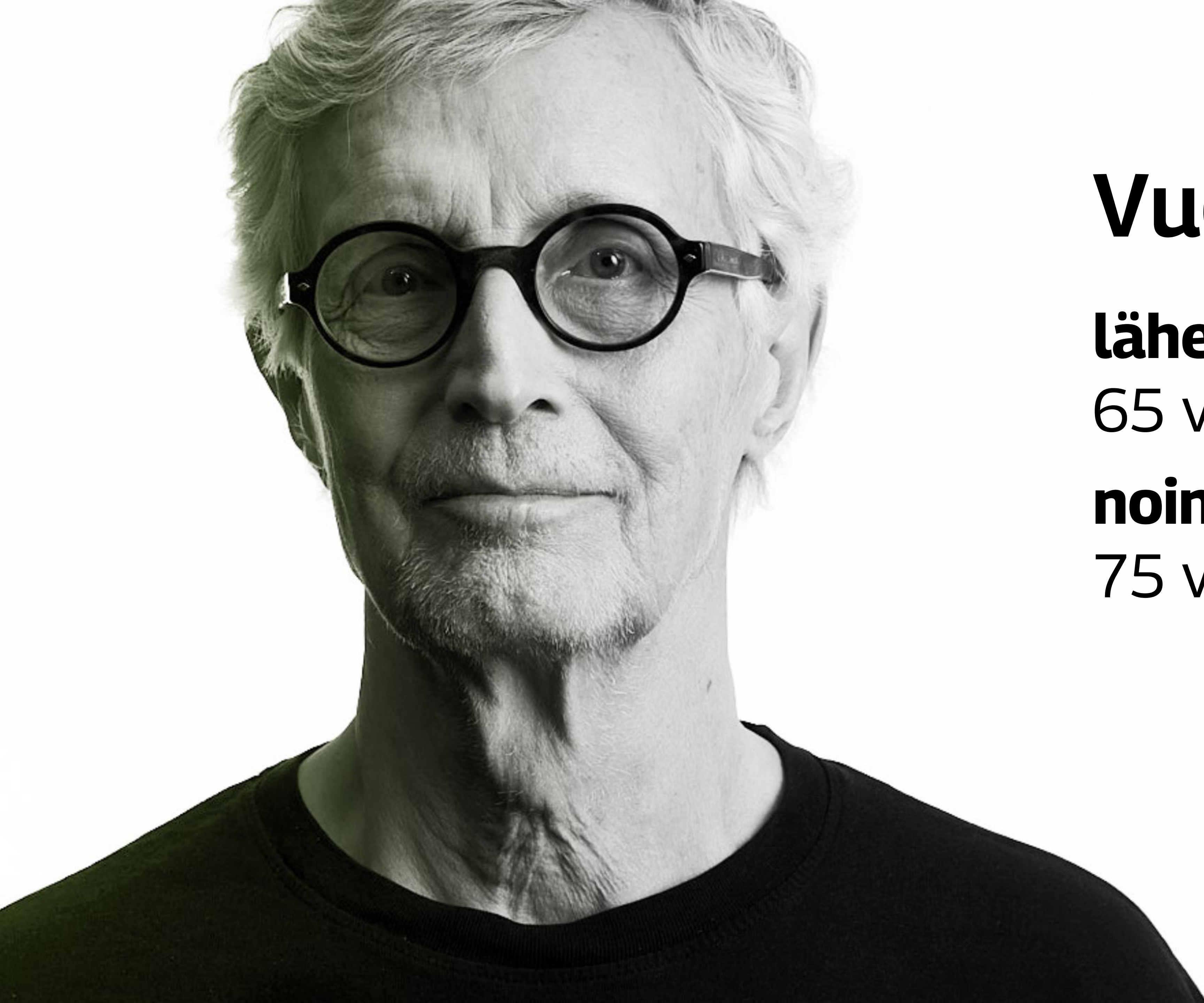
Lyhytkasvuisuus

Heikkonäköisyys

Parkinsonin tauti

Väestö ikääntyy!

Vuonna 2030

lähes 1,4 miljoonaa
65 vuotta täyttäneitä

noin miljoona
75 vuotta täyttäneitä

avaava®

40%

avaava®

Eräiden arvioiden mukaan jokainen meistä on jollain tavalla liikkumis- ja toimimisesteinen 40% elinajastaan.*

Kieltä
osaamaton

Murtunut käsi

Raskaus

Värisokeus

Ikääntyminen

Stressi

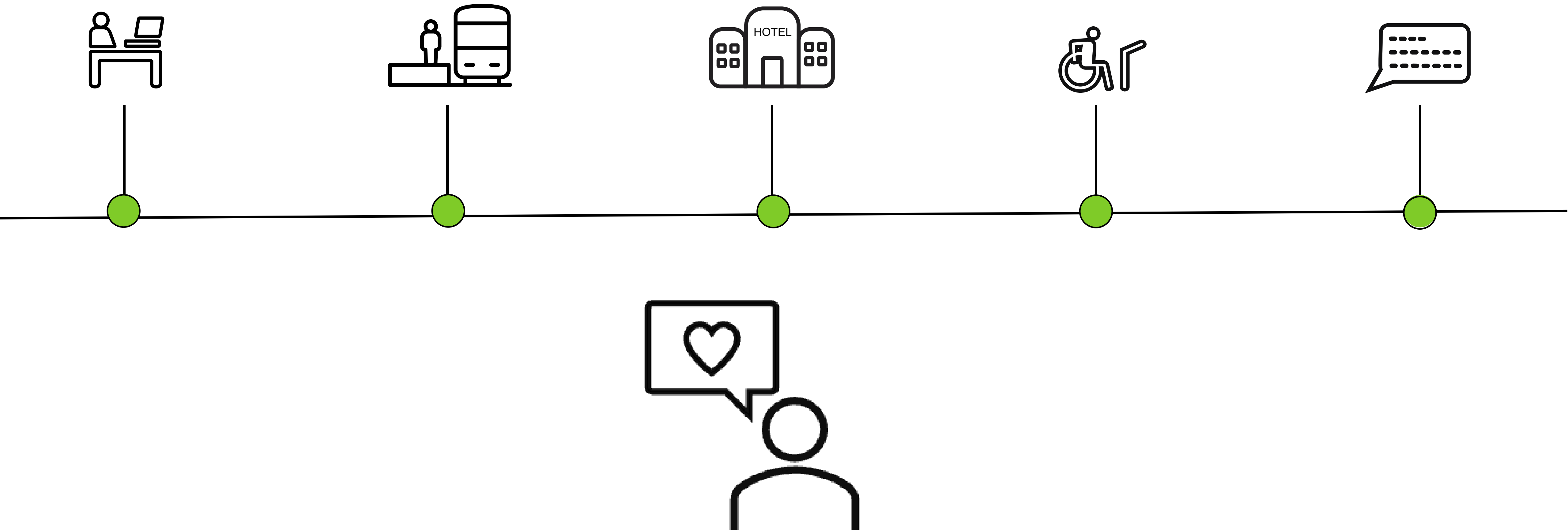
Kuulovamma

Silmälasit

Sääolosuhteet

* Lähde: Liikenne- ja viestintäministeriö (2017.)
Liikenteen ja viestinnän digitaaliset palvelut esteettömäksi.
Toimenpideohjelma 2017-2021,
Liikenne- ja viestintäministeriön
julkaisu 8/2017, Helsinki

Esteetön, saavutettava ja inklusiivinen palvelupolku

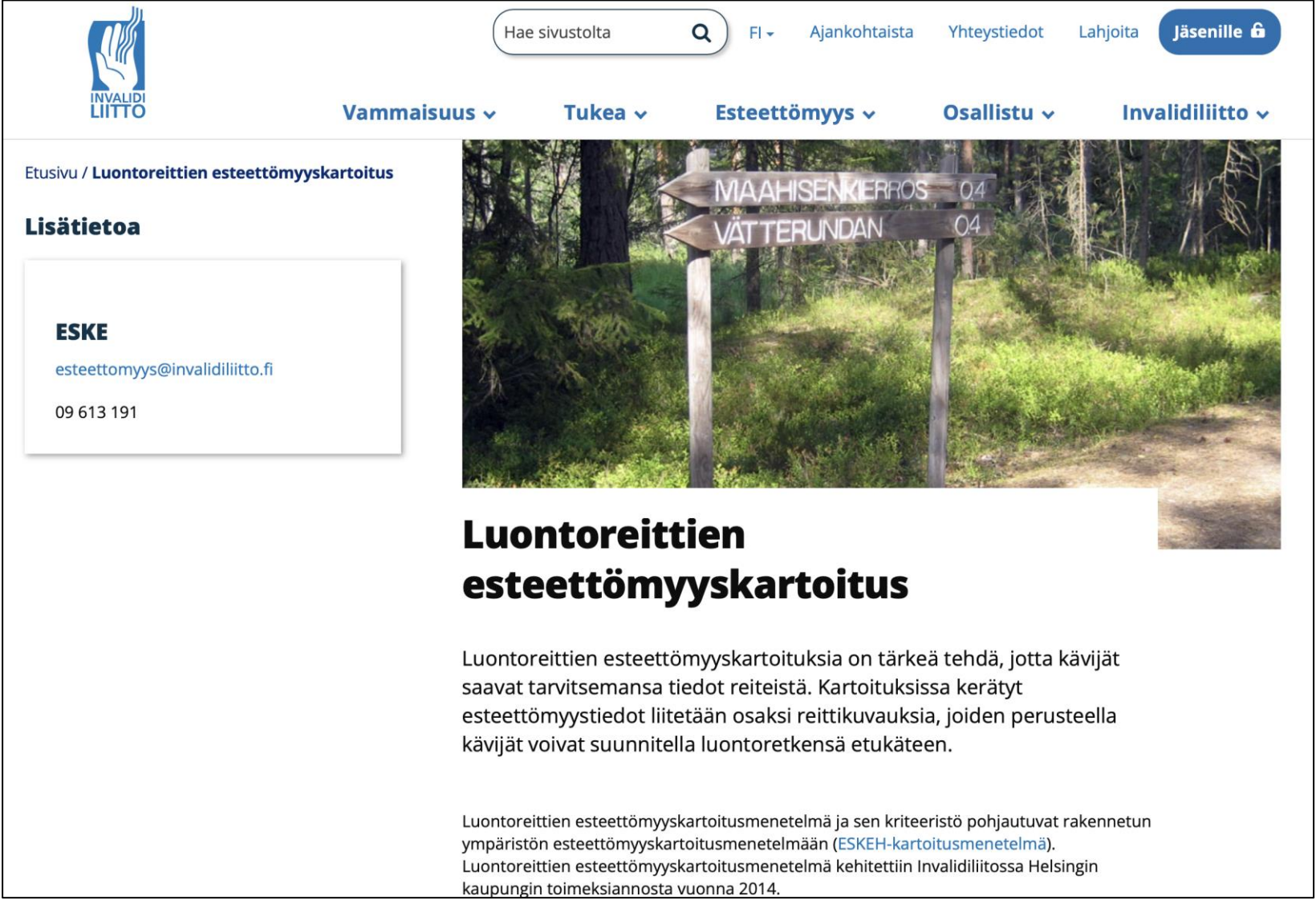
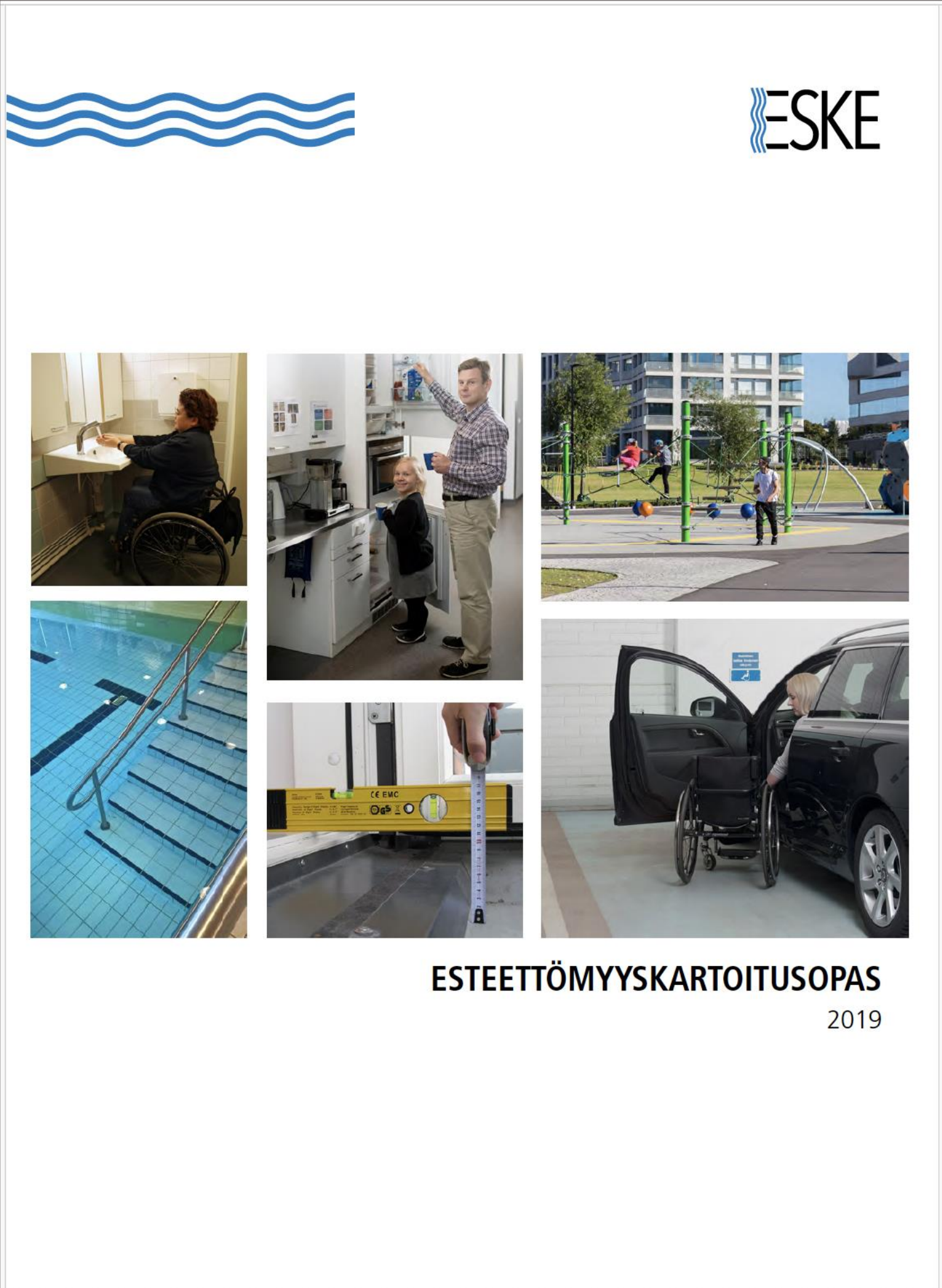
Esteettömyys- kartoitukset

avaava®

Esteettömyyskartointus

Esteettömyyskartoituksessa selvitetään fyysisen ympäristön esteettömyys kaikkien käyttäjien kannalta.

- Liikkumisympäristön esteettömyys
- Näkemisympäristön esteettömyys
- Kuulemisympäristön esteettömyys
- Opasteet

<https://www.invalidiliitto.fi/eskeh-kartoituslomakkeet-ja-opas>

<https://ym.fi/-/uusi-opas-antaa-valineet-esteettomaan-rakentamiseen>

avaava®

Moninaisuus lisääntyy

avaava®

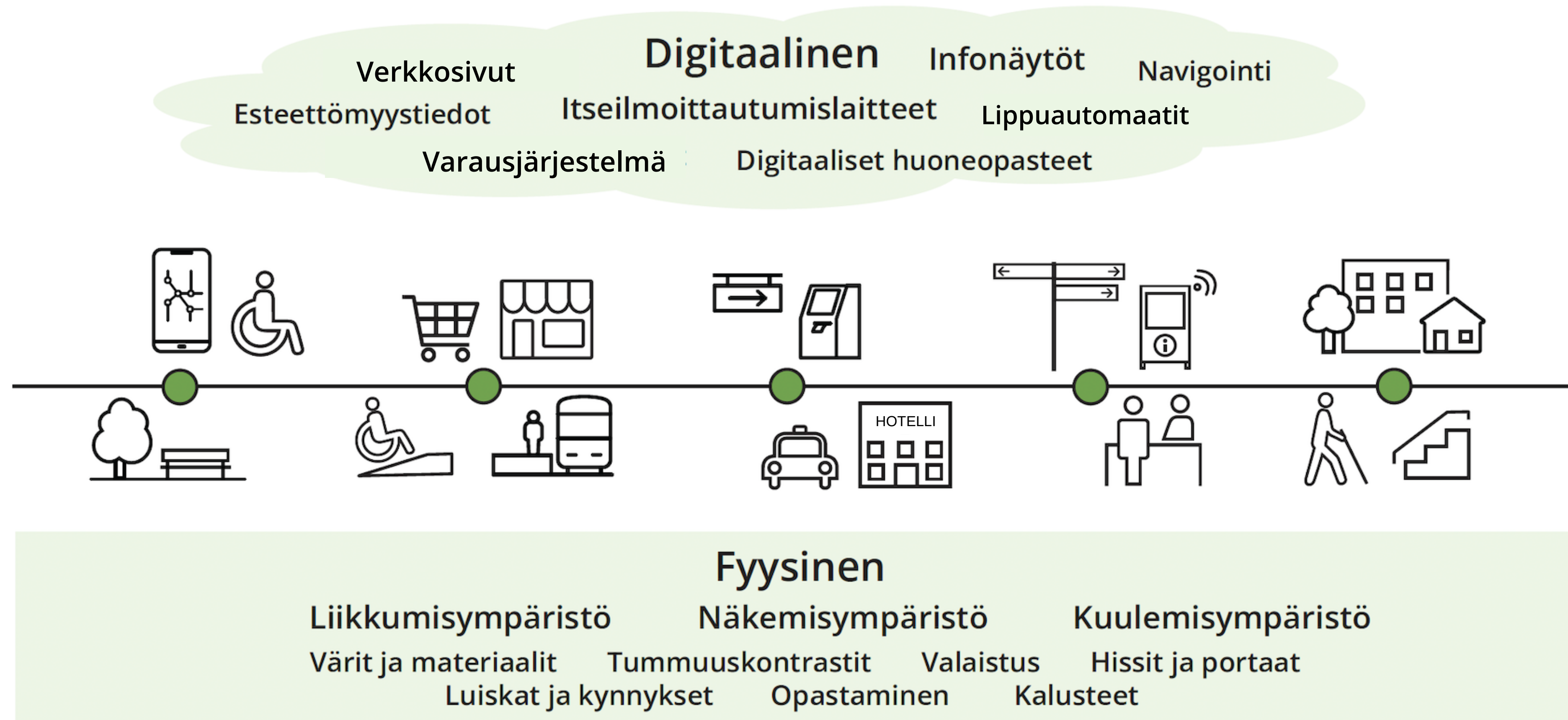

Mystery Shopping

avaava®

Inklusiivinen, esteetön ja saavutettava palvelukokemus

Mikä on Mystery Shopping?

Käyttäjät arvioivat:

- Palvelun ja viestinnän saavutettavuus eri vaiheissa palvelua, eri kanavissa ja tilanteissa
- Fyysisen ympäristön esteettömyys palvelun eri vaiheissa ja tiloissa
- Tiedon ja viestinnän ymmärrettävyys ja inklusiivisuus
- Palvelun ja mahdollisten tuotteiden ja laitteiden käytettävyys
- Moninaisten asiakkaiden kohtaaminen ja asiakaspalvelutilanteet
- Opastamisen esteettömyys ja saavutettavuus eri aistit, toimimisrajoitteet ja kielet huomioiden

**”Asiakaspalvelu niin matkaa
suunniteltaessa, satamissa kuin laivoilla oli
erittäin hyvää. Tuli jopa sellainen olo, että
tietääköhän henkilökunta, että laivalla on
tarkkailijoita.”**

Opastusjärjestelmät

avaava®

Korennon kierros

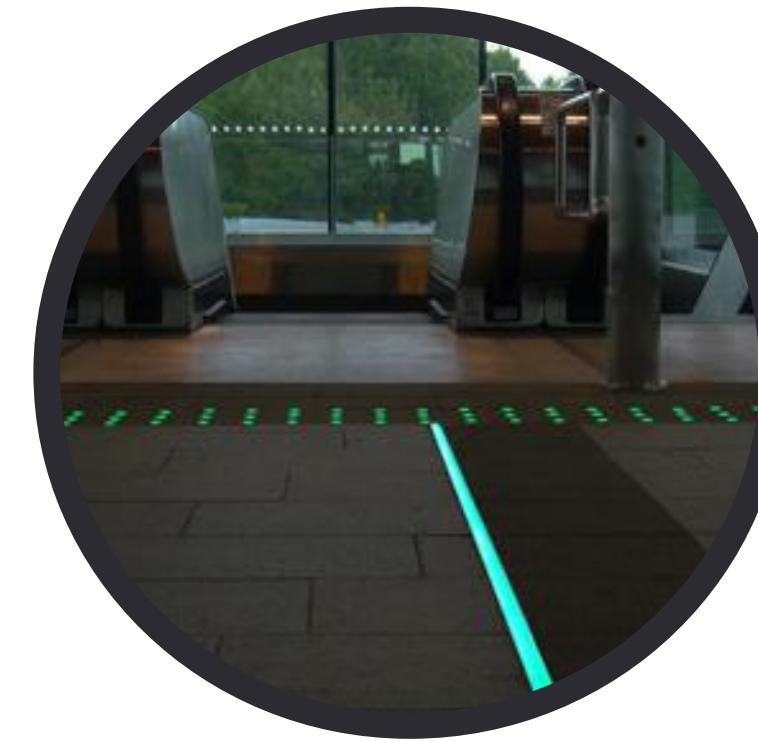
Kohokartta

Äänimajakka

Tunnusteltavat ohjaus- ja
huomioaluemerkinnät lattiapinnassa

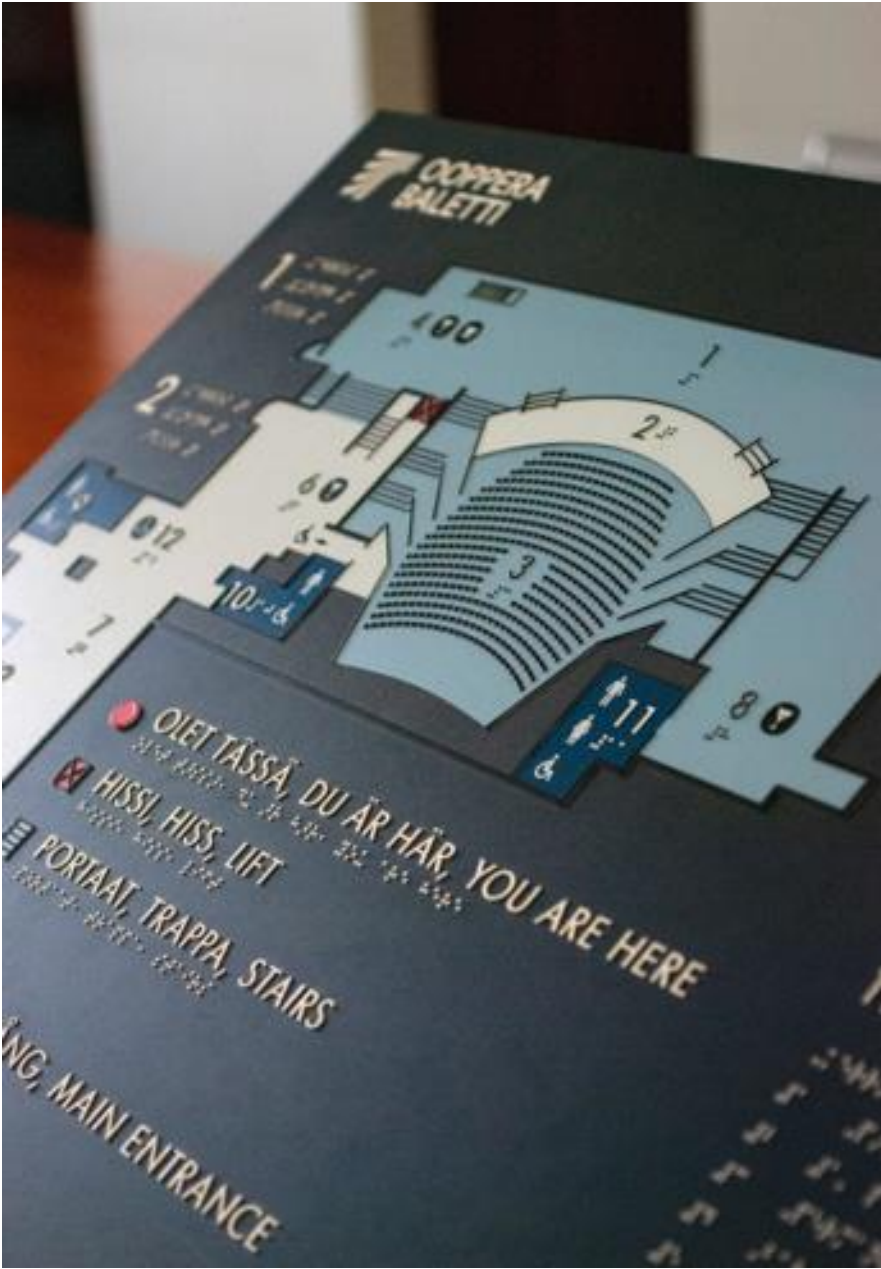
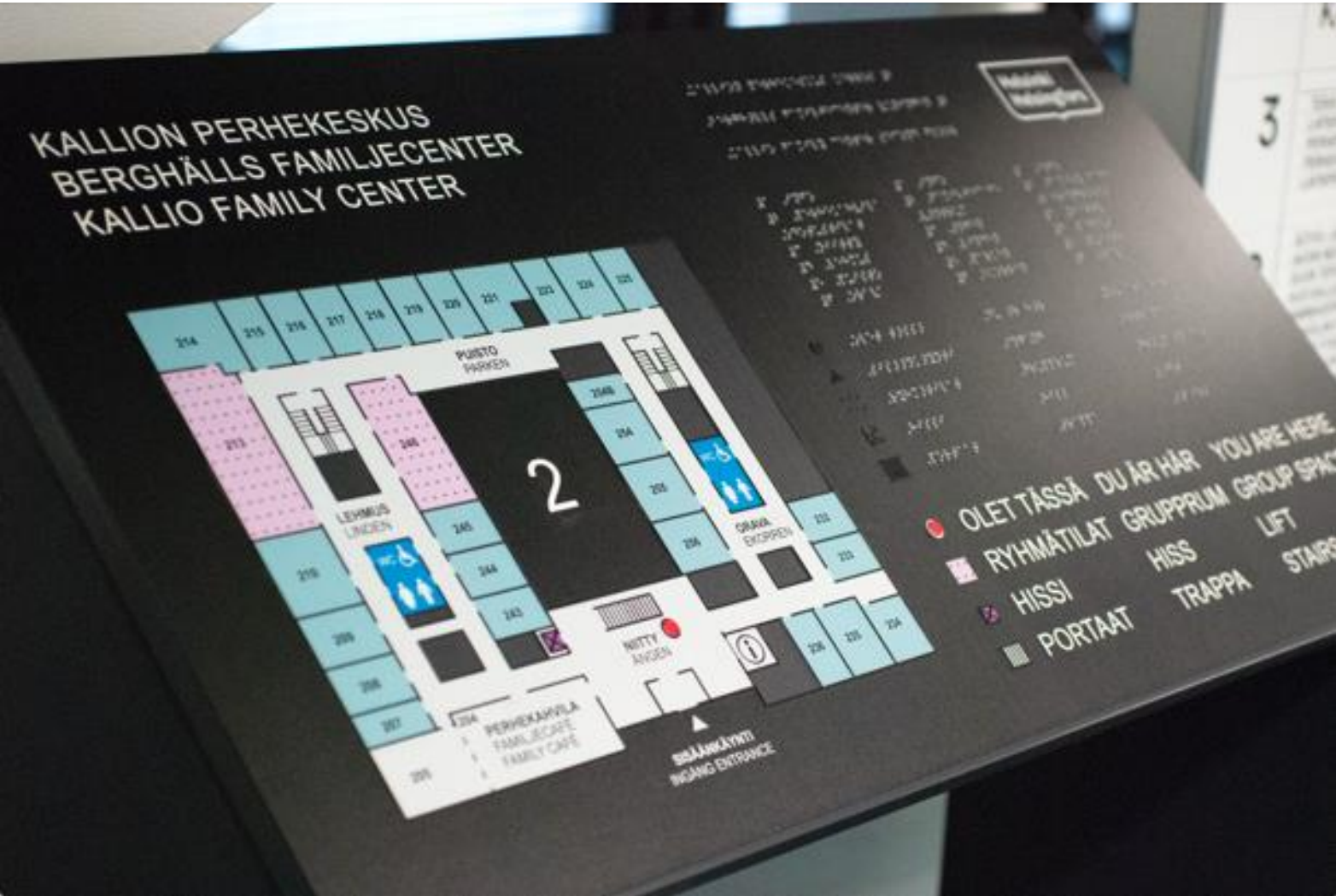
Piste- ja kohokirjoituksin
varustetut kyltit

Käsijohdeopasteet

Sisänavigointi-järjestelmä

Luostarinmäen museo

Viestinnän saavutettavuus

avaava®

Viestintä

- Ennakkotieto!
- Miten kerrotaan?

Esimerkki

Saapuminen

Avustajat

Mahdollinen avustaja, tulkki tai tukihenkilö pääsee ilmaiseksi Ateneumiin.

Esteetön reitti

Liikkumisesteetön sisäänkäynti on hissillä Ateneuminkujalta. Invataksi voi jättää ja noutaa museovieraan Ateneuminkujan Mikonkadun puoleisesta päädyistä: osoite taksia tilatessa on Mikonkatu 10.

Voit lainata pyörätuoleja ja rollaattorin palvelunaulakon vierestä. Palvelunaulakosta voit myös lainata kävelykepin. Apuvälineitä ei voi varata etukäteen.

Opaskoirat

Opas- ja avustajakoirat ovat tervetulleita Ateneumiin.

Museossa liikkuminen

Hissi

Hissi rakennuksen muihin kerroksiin on WC-tilojen vieressä. Ajan kysymys -kokoelmanäyttelyssä on hissi salista 2.8 pääsaliin 2.9 (Luonnon aika).

Induktiosilmukka

Induktiosilmukka on asennettu lipunmyyntisaliin, valopihan lipunmyyntipisteelle ja Ateneum-saliin.

Kohokartta

Kohokartta Ateneum-rakennuksen pohjakerroksesta on lipunmyyntisalissa ja palvelunaulakossa.

Sanakartta

Sanallinen kuvailu toimii näkövammaiselle liikkumisen apuvälineenä tai etukäteisenä tutustumisvälineenä.

[Siirry Ateneumin pohjakerroksen sanakarttaan](#)

Suurennuslasit

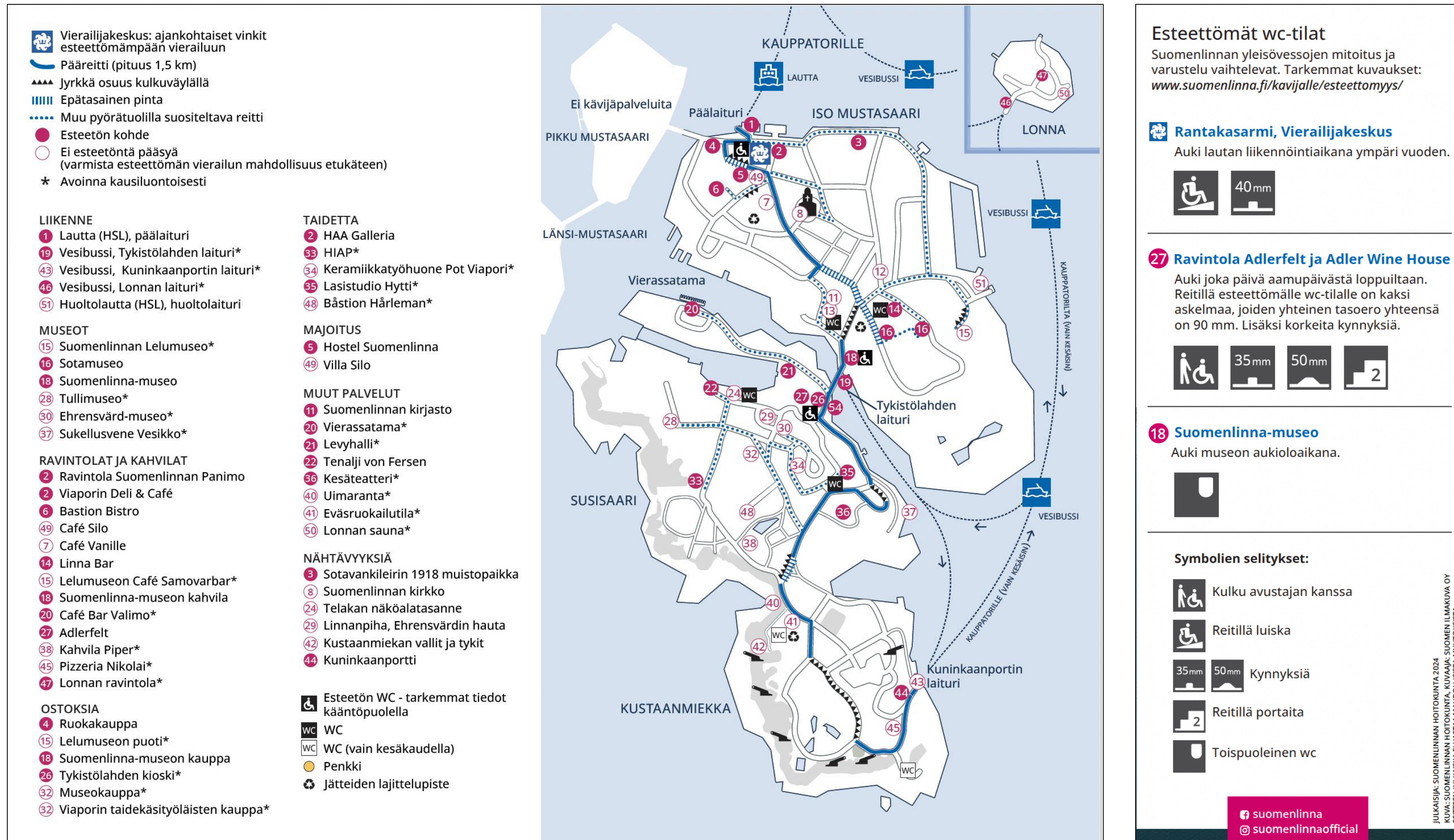
Voit lainata suurennuslaseja lipunmyyntisalista.

Esteetön WC

Esteetön, sukupuolineutraali WC sijaitsee pohjakerroksen WC-tiloissa. Lisää WC- sekä 3. kerroksesta hissin läheisyydestä.

Suomenlinnan helppokulkuiset reitit

avaava®

Saavutettavuutta säädellään laissa

- **Laki digitaalisten palveluiden tarjoamisesta (306/2019)**
  - Taustalla saavutettavuusdirektiivi, jonka tavoitteena on luoda yhdenmukaiset minimitason vaatimukset saavutettavuudelle Euroopassa
  - Koskee kaikkia julkisen hallinnon ja julkista hallintotehtävää hoitavien organisaatioiden verkkopalveluita ja mobiilisovelluksia
- **EAA eli European Accessibility Act eli ”esteettömyysdirektiivi”**
  - Tuli voimaan keväällä 2019, kansalliseen lainsäädäntöön 2/2023
  - Saavutettavuus- ja esteettömyysvaatimuksia esimerkiksi verkkokaupoille, sähköisille lukulaitteille, pankkiautomaateille ja monille muille itsepalveluautomaateille
  - Vaatimusten soveltaminen alkaa 28.6.2025
  - Velvoittaa myös yksityistä sektoria vahvemmin

Palautteen puute ei takaa saavutettavuutta

- 71% toimintaesteisistä lähtee verkkosivustolta tai liikkeestä, joka ei ole saavutettava tai esteetön
- 90% ei kerro palveluntarjoajalle ongelmista, vaan etsii toisen palveluntarjoajan

Vaadi saavutettavuutta!

**Esteettömyyden ja saavutettavuuden
kehittäminen kannattaa!**

**Mahdottomia kohteita ei ole,
aina voi tehdä jotain!**

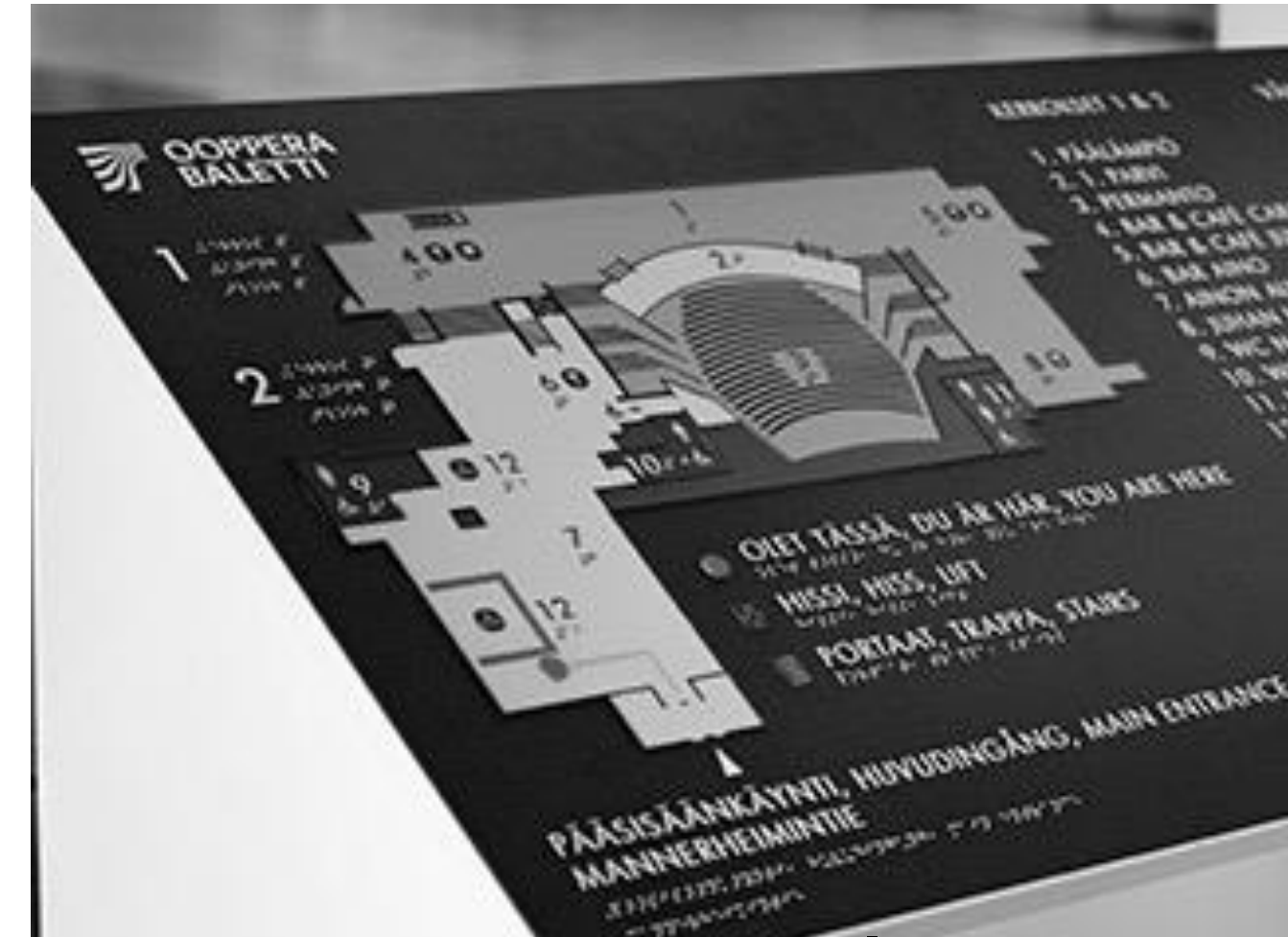
Esteetön ympäristö

Saavutettava viestintä

Opastesuunnittelu

Kartoitus

Koulutus

Konsultointi

Suunnittelu

Ratkaisut

Tuotteet

Menetelmät

Kiitos!

Marjo Kivi

Avaava Oy

050 3388 765

marjo.kivi@avaava.fi

avaava®